

syksy 2022

Suomi tarvitsee kansallisen standardointistrategian

”Standardeilla voidaan suojata mobiililaitteet hakkerointia vastaan sekä varmistaa, että tekoäly ei vaaranna tietosuojaa – samalla EU:n demokraattisia arvoja kunnioittaen. Standardeja tarvitaan myös esimerkiksi vety- tai akkuteknologiaan liittyviä investointihankkeita varten. Standardeilla EU:n yrityksiä voidaan rohkaista innovointiin tarjoamalla niille arvokas ensimmäisen toimijan etu.”

-Margrethe Vestager, Euroopan digitaalisesta valmiudesta vastaava komissaari

Standardit luovat hyvinvointia koko yhteiskunnalle

Standardit ovat eri alojen asiantuntijoiden kesken yhteisymmärryksessä laadittuja ”sopimuksia”, jotka määrittävät, miten tietty palvelu tai tuote tuotetaan niin, että se on toimiva ja turvallinen eikä aiheuta haittaa ihmisille tai ympäristölle. Standardit ovat kaikkialla arjessamme läsnä. Sen lisäksi, että standardit ovat laadun, yhteensopivuuden ja turvallisuuden tae, ne edistävät innovointia.

- **Standardit avaavat markkinoita ja auttavat yrityksiä ylittämään kaupan esteitä.** Suomen vientiteollisuus ja kansainvälistä kasvua tavoittelevat yritykset tarvitsevat yhdenmukaisia työkaluja. Tutkimukset osoittavat, että standardit helpottavat yritysten tuotteiden ja palveluiden vientiä¹. Standardeilla oli esimerkiksi merkittävä vaikutus Koneen kansainvälistymiselle, kun Euroopassa ryhdyttiin laatimaan yhtenäisiä standardeja hisseille. Euroopassa laaditut standardit toimivat esimerkkinä Aasian markkinoiden standardeille, jolloin eurooppalaiset tuotteet saivat huomattavan etulyöntiaseman Aasiassa.
- **Standardit vahvistavat talouskasvua ja lisäävät työn tuottavuutta.** Pohjoismaisen tutkimuksen mukaan standardointi lisää työn tuottavuutta keskimäärin 0,7 % vuosittain. Tutkimuksen tulokset viittaavat siihen, standardointi on ollut sidoksissa jopa 39 % työn tuottavuuden kasvuun ja 28 % BKT:n kasvuun Pohjoismaissa vuosina 1976–2014.² Vaikeassa talustilanteessa työn tuottavuuden parantaminen tulee entistä tärkeämmäksi.
- **Standardit vahvistavat innovointia.** Uutta tuotetta, teknologiaa tai muuta innovaatiota suunniteltaessa on tärkeää huolehtia siitä, että innovaatio on alansa säädösten ja vaatimusten mukainen sekä yhteensopiva muihin markkinoilla oleviin tuotteisiin. Innovaatiotoiminnassa standardit toimivat mahdollistajina: yhteisesti hyväksytyt ratkaisut, eli standardit, ovat avainasemassa uusien liiketoimintamallien, palveluiden ja tuotteiden kaupallistamisessa. Esimerkiksi dataan pohjautuvan liiketoiminnan kehittäminen edellyttää olemassa olevien teknologioiden hyödyntämistä uudella tavalla ja myös uusilla pelisäännöillä eli standardeilla.

¹ The Influence of Standards on the Nordic Economies -kyselytutkimuksen mukaan vastanneista vientiyrityksistä 69 % katsoi, että standardit yksinkertaistavat ja tuotteiden ja palveluiden vientiä. Menon-Publication No. 31/2018

² Menon-Publication No. 31/2018. Vaikka standardit ovat olennainen osa tätä kasvua, ne ovat vain yksi talouden osa, minkä takia tuloksia tulee pitää ylärajana.

syksy 2022

Euroopassa standardit ovat strateginen työkalu – Suomessa tunnettuus vähäistä

Globaalin kilpailun kiristyminen sekä ilmasto- ja energiakriisi pakottavat suhtautumaan standardeihin strategisena keinona, jota hyödynnetään näiden haasteiden ratkaisemisessa. Tämän vuoksi Euroopan unioni julkaisi helmikuussa 2022 [standardointistrategian](#), jossa määritettiin EU:n standardoinnin painopisteet ja olosuhteet siihen, että eurooppalaisista standardeista tehdään mittapuu maailmanlaajuisille standardeille.

EU katsoo, että standardit muodostavat unionin kilpailukyvyn perustan ja että Euroopan teknologisen itsenäisyyden, riippuvuussuhteiden vähentämisen ja EU:n arvojen suojelun takia EU:n on oltava mukana määrittämässä maailmanlaajuisia standardeja. Suomessa standardointi tunnetaan keinona vielä heikosti.

Suomen verrokkimaat maailman aktiivisimpia standardoinnissa – Suomi jää jälkeen

Globaalissa standardoinnissa vaikuttavat tällä hetkellä eniten Saksa, Yhdysvallat, Japani, Ranska, Kiina, Iso-Britannia ja Ruotsi³. Ruotsi on Pohjoismaiden aktiivisin maa standardoinnissa ja Ruotsilla on ollut standardointistrategia jo vuodesta 2015.

Suomi ei ole tehnyt verrokkimaidensa tavoin kansallista standardointistrategiaa. Suomen talouden kilpailukyvyn vahvistaminen sekä globaalin edelläkävijyyden saavuttaminen ilmastotoimien ja digitalisaation saralla vaativat kuitenkin tuekseen standardien laajamittaista hyödyntämistä jokaisella sektorilla.

Nostamalla standardointi keskeiseksi teollisuuspolitiikan välineeksi, hallitus ja eduskunta vauhdittavat suomalaisen korkean teknologian menestymistä globaaleilla ja sisämarkkinoilla. Tätä tukeakseen on Suomen laadittava oma kansallinen standardointistrategia. Muuten annamme kilpailuetua muille maille, jotka jo käyttävät standardeja strategisina työkaluina.

³ ISO-standardoinnissa eniten vaikuttavat maat suhteessa standardointikomiteoiden vetovastuuseen.

syksy 2022

Standardointistrategia hallitusohjelmaan

Jotta Suomi vahvistaa kansainvälistä kilpailukykyään ja pyrkii vastaamaan megatrendien tuomiin haasteisiin ja mahdollisuuksiin sekä kuroo kiinni etumatkaa, joka esimerkiksi Ruotsilla on jo, on seuraavan hallituksen laadittava kansallinen standardointistrategia, jossa standardit nostetaan innovaatio- ja teollisuuspolitiikan välineeksi vahvistamaan Suomen kilpailukykyä.

Ehdotus hallitusohjelmakirjaukseksi:

Standardeilla on suuri merkitys Suomen kilpailukyvyn vahvistamisessa sekä megatrendeihin vastaamisessa. Hallitus laatii kokonaisvaltaisen standardointistrategian tukemaan korkean teknologian innovointia ja vauhdittamaan suomalaista vientiteollisuutta. Strategialla edistetään kilpailukykyä, kestäväää talouskasvua, vihreää siirtymää, digitalisaatiota sekä yleistä turvallisuutta.

Suomen Standardisoimisliitto SFS ry

Suomen Standardisoimisliitto SFS ry on standardoinnin keskusjärjestö Suomessa. Huolehdimme siitä, että suomalaisilla organisaatioilla on mahdollisuudet vaikuttaa alansa standardeihin niin Suomessa kuin maailmalla. Kerromme standardien hyödyistä, ylläpidämme Suomen tarpeita vastaavaa standardikokoelmaa ja myymme standardeja. SFS on yritysten ja organisaatioiden kumppani kaikessa standardointiin liittyvässä.

sfs.fi